يولدز

التنچی سنه

„يولدز“
یکشنبه، سهشنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: ١ سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ایکی صوم، اوچ آی اوچون ١ صوم ٢٠ تیییندر.
آدرس آلماشدرو ٢٨ تین.
اداره‌سی پچن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ١٩ نچی نومرده‌در.

ГАЗЕТА „ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction „Julduz“.
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

تفسیر کبیر ٨ مجلد بهاسی ١٦ صوم ٥٠ تین.
روح البیان « ٤ « « ٣٥ «
شیخ زاده « ٤ « « ١٥ «
خازن کنارنده تفسیر محی الدین عربی « ٢ « « ٤ «
تبیبان کنارنده مواکب « ٢ « « ٤ « ٥٠ «
شفا شریف « ١ «
آدرس: Казань „Маарифъ“

تجربه‌لی معلم و محررلرمزدن نجیب افندی دوماوی طرفندن ترتیب ایتلگان
بزنڭ مکتب
اسملی درس کتابلری، باصلوب چغولری ایله بیك کوب مکتبلرنڭ پروغراملرینه قبول ایتلدیلر. برنچی جزء الفبا. ١٢ تین. ٢ نچی جزء قرائت. ١٠ تین. ٣ نچی جزء دخی قرائت. ٢٠ تین. بوکونگه‌قدر تجربه ایتوب قاراماغان معلم افندیلرنڭ دقتلرن جلب ایته‌مز. پوچته راسخودلری مشتریدن. زاداتکه‌سز نالوژ ایتوب یبه‌رلمی. زاداتکه‌گه آقچه اورنینه مارکه‌ده یاری.
آدریس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

باصلوب چقدی عبدالله افندی توقایف‌نڭ
مصارف ایله
اُ کوکل جیمشلری
تام شعر مجموعه‌سی. بو مجموعه‌نڭ عبدالله افندی طرفندن ترتیب ایتلگان بولووی آنڭ حقنده سوز سویله‌رگه یول قالدرمی. شولای بولسه بز، اوقوچیلرنڭ بو مجموعه‌ده شاعر افندینڭ اوّلگی مجموعه‌لرنده بولماغان نچکه حسیاتلرغه وغایت تیرن معنی‌لرغه اوچرایه‌چقلرینی ئه‌یتوب کیتونی آرتق دیوب بلمیبز. بهاسی برمه‌لب ١٥ تین.
آدریس: Казань „Сабахъ“ کوبه‌لب آلوچیلرغه بیوك تنزیل!

مارتنڭ ٢٨ ندن ٣١ نه قدر دوشنبه، سهشنبه و چهارشنبه کونلرده کورسه‌ته‌چك کارتینالر:
١) آصلامچیلر. بو کارتینانی کورسه‌تکانده جرلاب تورولاچقدر (دراما)
٢) پاتی ژورنالی ٩٩ نچی نومر. پویزده پاژار چغوب یانادر هم کوب کشیلر یانوب شول کشیلرنڭ یانغان گاوده‌لرینه کورسه‌تله‌در (کورنش) ٣) بوبا تمه‌کی تارتا (کولکی) ٤) مسلمان عسکرلری طورمشندن. عسکرئه‌لمی (دراما) ٥) سیرپانتین. ماکس لیندرنڭ اسپیناسی (تورلی بویاوده) ٦) ایتالیه‌نڭ زه‌نگار یارلرنده (عجائب کورنش) ٧) اوچ قز بر کیاو اوچون صوغشالار (کولکی).

ایلیکترو تیاتر
«سوُیت»
مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده.
سیانس هر کون کوندز ٢ ساعتده باشلانا.

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر.
آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هر تورلی مسلمان کویلری اویناپاچقدر.

منبهات علی الاستعداد لیوم المعاد
گوزل حرف ایله بیك یاخشی کاغدگه مرکه‌لب باصدردق. شونڭ اوستنه بهاسیده غایت آرزاندر.
رشدی مکتبلرده درس کتابی ایتوب اوقوتورغه، و همده امام افندیلرگه مسجدده وعظ ایتوب سویله‌رگه ایڭ موافق کتابدر.
Казань, Оренбургъ, Уфа, } Бр. Каримовмыъ.

خودوژستوینی ایلیکترو تیاتر
„بوف“
یوانگیلیستوُسکی اورامده ابراهیمفلر (بختیارلر) یورطنده.

٢٩ نچی مارت سهشنبه کوندن باشلاب یاکا پروغراما ایله غایت قزقلی کارتینالر کورسه‌تیله

روسچه بلورگه تله‌وچیلرگه زور سویونچ!
یا گافنه باصلوب چقدی: بوکونگه قدر تاتار مطبوعاتنده هیچ مثلی کورلمه‌گان، هر کم اوچون بر نسخه‌سی ایڭ کیره‌کلی وایڭ فائده‌لی کتاب:
روسچه - تاتارچه
مکمل لغت
مرتبلری: س. رحمنقلی وع. کرم. ناشرلری: احمد گرای حسنی وشرکاسی.
«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی روس تلنده‌گی نهایتسز کلمه‌لرنی مندرج اولودن ماعدا، روسچه‌ده مستعمل کوب اجنبی کلمه‌لرنی شامل اولوب، هر بر سوزنڭ معنای لغویلرندن باشقه برده معنای ادبیلرینی محتویدر. اثرده هر بر کلمه‌نڭ اقسام کلماتدن تایسی قسمگه منسوب اولدغینی کورسه‌تلوب، بوندن ماعدا هر بر سوزنڭ اوستینه (مد = удареніе) قویلوب کلمه‌لرنڭ بالغش اوقلووینه وخطا حفظ قیلنووینه یول قالدرلمادی. کوب سوزلرگه تاتارچه، ترکچه، عربچه وفارسیچه تللرده معنی‌لر بیرلدی.
«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی وطنداشلرمز روسلر ایله معامله‌ده بولغان ذوات اوچون - روس تلینڭ آچقچی حکمنده بولغانغه - ایڭ کیره‌کلی، خصوصا: معلم ومعلمه‌لر، روسچه اوقوچی افندیلر وخانملر، امامل، روس تلندن ترجمه ایتوچیلر، نهایت سودا اهللری اوچون ایڭ برنچی یاردم وهر وقت یانده بولندرورغه لازم بر اثردر.
«روسچه - تاتارچه مکمل لغت» کتابی اعلا کاغدده، اورطاچه زورلقده باصلمش تخمینا 640 صحیفه‌لك نادر بر اثر اولوب حقی 1 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم ▣ باخشی کالینکور طشده 2 صوم، پوچته ایله کوندرورگه 2 صوم 35 تین ▣ اعلا شیگرین طشده 2 صوم 70 تین، پوچته ایله کوندرورگه 3 صوم 10 تین ▣ کتابنڭ پوچته مصارفی هم تیشلی حقینی تماما یاخود یارمنی مقدمدن کوندرو لازم ▣ صاتار اوچون آلوچیلرغه وکتابچیلرغه (١٠ نسخه‌دنده کیم آلدرماو یاکه اشترا ایتمه‌و شرطیله) لازم مقدارده تنزیل = اسکیدکه.
کوبله‌ب وبره‌مله‌ب قزانده فقط «عصر کتبخانه‌سی» ده صاتولا.
باشقه شهرلرده مشهورره‌ك کتابچیلرده دانه‌لب صاتلورا!
مراجعت اوچون آدریس: Казань, Книгоиздательству „ГАСРЪ“, № 2

مل گور «روسچه - تاتارچه مکمل لغت» بونلن مقدم نشر ایتلگان باشقه لغت کتابلری ایله صاتاشدرلماسون!

آریندا‌غه بیرله‌در صو تگرمه‌نی.
قزان گوبیرناسی مامادش اویه‌زی کاچمیر آولی یاننده کوکماراغه ٣ چاقرم ژیاتسکی پاله‌نه پریستانینه ٧ چاقرم ییرده. آبمریکه‌لری، آنبار، طورورغه یورتلری، صوشیلکه‌لری ایله دورت طاشلی تگرمه‌ن اجاره‌گه بیرله‌در. تگرمه‌ن ایگن جییو اوچون‌ده بیك اوڭغایلی. اوصلوژییه‌سن قزانده یکاتیرینسکی اورامده محمد رحیم اسحاق اوغلی یونوسف کانتورندن بلشورگه.

نش طبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مارکوویچ بورلیه‌ند اورولرنی هر کون ٩ دن ٤ که قدر قبول ایته. نیخژینسکی هم پچن بازاری اوراملری باتنڭ برادران کریملر یورطنده.

مدرسهٔ عمومیه.

مفتی حضرتنڭ ٥ یللق طویی مناسبتی ایله تورلی شهرده تورلی اشلر قیلورغه اویلانادر. الله بیرسون‌ده همه‌سی خیر نیتلرن قیلاغنه کورسونلر. کوب شهرده دارالمعلمین تأسیس قیلو فکری قوّت طابمقده‌در. «یولدز» ده‌ده بو فکر تقویه قیلوب یازلمش ایدی.

لکن دارالمعلمین اسمی ایله بر مکتب آچو فکرندن بعض امامل قورقالر ایمش. قزان امامرندن برسی فارسیچه (این کار نمیکنیم، هم انکار نمیکنیم) دیمش. مرادی ظاهردر. دارالمعلمین اسمی ایله تأسیس قیلناچق مکتبکه قاتشونی تله‌مه‌ودر.

بواشکه آرتق اهمیت بیرمه‌وگه بر نیچه سببلر بار. برنچیسی شول: بعضلر بو دارالمعلمین اصول جدیده اوُیاسی بولور دیب شبهه‌له‌نه‌لر.

ایکنچیسی شول: بعض امامل معلملرگه لازم بر صنف دیب قارامیلر. آنلرچه محله‌ده بر امام بولسه، کافی. معلملر ملالر اوچون اوکازسز برشریك حکمنده بولاچقلر. محله صاین شونڭ کوُنده‌شلر ییتشدره‌چك بر تأسیسکه کوُنچیلر نیچك یاخشی قاراسونلر.

ینه اوچنچی حال بار: نظامدن واحوال سیاسیه‌دن خبردار بولماغان حضرتلر حکومت مأمورلرن «دارالمعلمین» گه قرن کوز بله قاری دیب‌بله‌لر. بو حالنڭ‌ده سببی یوق توگل.

بو اوُکایسزلقلردن قوتلو اوچون بزگه ینه ایکنچی فکر کیله.

مفتی حضرتنڭ ٢٥ یللق طویی مناسبتی ایله آنڭ نامینه یادکار اولمق اوزره بر محله‌گه‌گنه ربطه‌یلمیچی دوخاوُنوی صابرانیه‌نڭ اوز ادارهٔ‌سنه ایتوب اوفا، قزان واورینبورغ کبی مرکزی شهرلرده بره‌ر «مدرسهٔ دینیه» آچلسه، نیچك بولور ایکان؟

اون قدر صنفلی زور پروگراملی بو مدرسه‌لردن مدرسه‌لرده، امامرده هم معلملرده چغا بلور ایدی.

مثلا بو مدرسه‌لرده دورت کنه سنه اوقوغانلر محله مکتبلرنده معلم بولا آلورلر. سیگزسنه اوقوغانلر امام بولورلر. اون سنه اوقوغانلر مدرس‌ده بولورلر.

بو فرض حاضر کاغذده قیلنمقده‌در. بزنڭ اوچون‌ده بونده‌ی مدرسه‌لر، مفتی حضرتنڭ طویی بولماغان صورتده‌ده لازمدرلر. طوی بهانه‌سی ایله طون ییتشسه بیگره‌ك‌ده معقول بولماسمی؟

اداره‌لرنده مدرسه‌لری بولغان حضرتلر شخصی اعتبارلرن قزغانوب بو فکرنی‌ده معقول کورمسلر. بونلرنڭ بعضلری، بونده‌ی عمومی مدرسه‌لر بولغانده بزنڭ مدرسه‌لر بته‌ر، بز اعتباردن توشه‌رمز دیب قورقورلر.

لکن حاضرگی زمان شخصی آب‌رویغه قاراب مهم اشنی بوزا طورغان زمان توگل.

معلومدرکه حاضر محله مدرسه‌لری هر جهتدن قسلا بارالر. بونلرنی محله قارتلری ده‌قسا. باشقه‌لرده قسالر. بونلرنڭ تربیه سینه آقچه‌ده ییتمی، باشقه‌سی‌ده ییتمی.

بوکونده نیچه نیچه مدرسه‌لرنڭ ویران حالنده ایدکلری، قالغانلری‌ده تورلی مشکلات سببلی قالتراب طورغانی هر کمگه معلوم بولسه کیره‌ك. حال بویله کیده‌رسه، تورلی موانع سببلی بو مدرسه‌لرنڭ منقرض بولاچقلرنده شبهه یوقدر. محله مدرسه‌لری مستقبلده محله‌نڭ رشدی مکتبلری بولوب قالاچقلری حاضردن

اوك معلومدر. حاضر کوب محله‌ده مدرسه‌لر دورت بیش صنفلق رشدی مکتب حکمنده بولوب قالوب بارالر ایندی. ایمدی بونی سیزنورگه وقت ییتدی.

بر محله‌نڭ مدرسه‌سی یالغان دانوسلر سببلی مأمورلر نظرنده شبهه‌گه قالسه، آنڭ شاگردلرینڭ امام بولا آلولری مشکل بر حالدر.

بو حالنڭ نتیجه‌سی بعض محله‌لر اوچون البته بیك آغر بولاچقدر.

دوخاونوی صابرانیه قارامقنده اولان رسمی وعمومی مدرسه‌نڭ حالی ایسه، حکومت نظرنده البته باشقه بولور. هر جهتدن رسمی ونظامی اولان بو مدرسه‌لرگه شبهه قیلورغه اورن قالماس.

حکومت اربابنده مسلمانلرنڭ دینی اشلرینه مانع بولو فرضی هیچ یوقدر. هم بولو احتمالی‌ده یوقدر. حکومت دینی بو اشکه مع الممنونیه رخصت بیره‌چکنده شك یوقدر.

باقالم، بو خصوصده باشقه رفیقلرمز نی یازارلر. ظنمچه، مستقبلنی اویلاغان کشیلر آراسنده بو خصوصده اختلاف افکار بولماس.

توحید مدارس فکری هر زور شهرده اون یلدن بیرلی سویله‌نمکده‌در. شهر صاین زور مدرسهٔ دینیه‌لرمز بولسه، توحیدده وحدانیت طابلور ایدی.

هم.

ایکزارخلق.

بالکان یارم آتاوی بلغارلری عموما خریستیانلرلر. بونلر ویزانتیه گریکلرینڭ تأثیری سببلی خریستیانلقنڭ شرقی مذهبن، یعنی پراوُسلاوُنی مذهبنی قبول ایتکانلر.

اوّلده پراوُسلاوُنی مذهبنڭ مرکزی استانبولده بولو سببلی گریکلرده، بلغارلرده دیانتچه استانبولده‌غی پاتریارخنڭ قول آستنده ایدیلر. گریکلر ایله بلغارلر آراسنده ملیت دعواسی قوزغالغاچ، بلغارلر گریکلرنڭ پاتریارخندن آیرلدیلر. استانبولده ایکزارخ اسمی ایله اوزلرینه بر

رئیس روحانی تأسیس قیلدیلر. سلطانلر بونی تصدیق قیلدیلر. حاضرده بلغاریه بلغارلری ده دین جهتندن اوشبو ایکزارخ قول آستنده درلر. ۱۹۰۸ نچی سنه ده ترکیه ده اداره اوزگه رو بلغارلرنی قاوشادی. فقط دین اشی ایله گنه مشغول ایکزارخ اداره‌سی ملی جهتدن ترکلرگه آلدانور دیب ایکزارخ اداره‌سینه یوریستلردن متشکل بر هیئت یاصادیلر. دینی و ملی کیگاشلرنك همه‌سینه بو هیئت قاتشدی.

بو کونلرده صوفیه‌دن کیلگان تیلیگرامغه قاراغانده ایکزارخ اوشبو هفته‌لرده بو هیئت اعضالرینه اداره‌گه کیلمسکه قوشقان. ایمدی سز مشقتدن قوتلدکز، دیگان.

بو، گویا کیگاش مجلسن طاراتو بولا.

بو واقعه‌گه نیندی نتیجه‌لر مترتب بولاچغی حاضرگه معلوم توگل.

براشده ترکلرنك ده بلغارلرنك ده یاشرن سر و مقصدلری بولمق کیرهك.

روسیه قتای مناسبتی حقنده.

اوزغان نومیرلردن برسنده قتاینك عسکرندن بحث ایتلگان هم آنك قتاینك عسکرن خیلی قوتلی ایتوب کورسه‌تلگان ایدی. قتاینك مانچژوریه‌ده ایکی یوز ملك قدر عسکری بار ایکان دیگان خبرلرده یازلغان ایدی. پایتخت گازیته‌لرندن برسی بو خبرنك اصلسز ایکانلگن یازا. مذکور گازیته‌نك محررلرندن برسی قتایده بیك اوزاق یللردن بیرلی طوروب قتاینی بیك یاخشی بلگان بر کشی ایله کورشوب قتاینك قوتی حقنده سویله‌شکان. مذکور کشینك سویله‌وینه قاراغانده قتاینك قوتی حقنده سویله‌نگان سوزلر همه‌سی ده بوش سوزلردر. قتاینك مانچژوریه‌گه ایکی یوز ملك قدر عسکر قویا آلو احتمالی هیچ یوق. حتی ایکی یوز توگل، یگرمی ملك قویا آلووی ده بیك شیکلی. قتاینك عسکری کاغذ اوستنده یوز ایللی ملك قدر صانالسه ده واقعده ایللی ملکدن زیاده توگل. قتایده پالیتسیه بیك آز، تورلی یاشرون احتلالچیلر فرقه‌سی بیك کوب، شول سبدن قتای عسکرینك اکثری پالیتسیه خدمتن ایته‌رگه مجبورلر، قتایده تیزدن قوتلی عسکر وجودکه کیلو احتمالی دویوق. چونکه آنلرنی تعلیمگه بیته‌رلك آفیتسه‌رلر یوق. باشده یاپونلر عسکر وجودکه کیترگان چاغنده تورلی مملکتلردن اوپروتوچیلر کیترگانلر و شول سایه ده تیزگنه قوتلی عسکر وجودکه کیترگانلر ایدی. قتای بوروشچه چیتدن اوپروتوچیلرنی کوب کیترونی یاراتمی، اول اشنی اوزلری اوچون نقص صانی.

قتاینك مانچژوریه‌ده‌گی عسکری ترتیبلرنی صاقلارغه‌ده بیته‌رلك توگل. خونخوزلرنك هجوملری همان بولوب طورا. قاراولچی آزلغندن استفاده ایتوب آنلرنك تیمر یولنی بوزوب طاشلاو احتماللری بار. پورت اسموت معاهده‌سی بوینچه بزنك مانچژوریه‌ده ۱۹ ملك عسکر طوتارغه حقمز بار، بو مقدار عسکر بتون مانچژوریه بوینچه‌غی تیمر یوللرنی صاقلاو اوچون بیك آزلق قیلادر، مذکور معاهده بوینچه یاپونیه‌نك ۱۵ ملك گنه عسکر طوتارغه حقی بولسه‌ده بو کونده یاپونیه‌نك مانچژوریه‌ده‌گی عسکری اول مقداردن بیك کوب آرتق ایکان.

یوزیللق دعوا.

فرانسیه کاروللرندن ۱٦ نچی لودویك نك ایکنچی اوغلی ۱۷ نچی لودویك نك اولمی حقنده تورلی روایتلر بار.

بو ذات ۱۷۷۵ نچی سنه‌ده وجوده کیلمش. آغاسی وفات بولو سببلی ۱۷۸۹ نچی سنه‌ده آتاسی اورنینه ولی‌عهد ایتوب تعیین قیلنمش. ۱۷۹٤ نچی سنه فتنه‌سندن بو ذاتنی تیررو ریستلر زندانغه یابقانلر. زندانده بو بیك قاتی آورغان. اولدی، گومله‌دی دیگان خبر چغارغانلر. لکن قبری معلوم بولماغان.

بو واقعه فرانسیه‌ده بر نیچه صالام طورغانننك شاهزاده‌لك دعواسینه سبب بولغان. بیك کوب خفتلر ۱۷ نچی لودویك نك اوزی بولونی، صوکندن قایسیلری اوغلی بولونی دعوا قیلوب فرانسیه حکومتن عاجز ایتکانلر. حکومت فتنه چغودن قورقوب بونلرنك دعواسن باصارغه طرشقان.

۱۸۳٤ نچی سنه‌ده یعنی اوزی اولگاندن قرق یلدن صوڭ بری ینه چققان: مین ۱۷ نچی لودویكنك اوزی. اولگانم یوق. زنداندن بر عاشقه‌نك یاردمی سایه‌سنده قاچدم، قوتلدم، دیب دعوا قیلغان.

فرانسیه‌ده بو گا ده اعتبار قیلماغانلر. سین لودویك ۱۷ نچی توگل، سین ناوندورف بولورغه کیره‌ك دیگانلر. شهزاده‌لگن تصدیق قیلماسه‌لرده، بونی و آنك نسلن گرافاق لقبی (تیتول) ایله تلطیف قیلغانلر.

ناوندورف نسلی شول یللردن بو یلغه قدر همان دعواسنده ایدی. لکن رسمیت بوگا اعتبار قیلمی ایدی.

بو سنه گیرمانیه‌ده سیاسی آرخیوده محفوظ کاغذلر سایه‌سنده ناوندورفنك حقیقة ۱۷ نچی لودویك بولووی ثابت بولدی.

بونی پاریژده فنون آکادیمیه‌سینك تاریخ شعبه‌سی اثبات قیلدی.

سابق صدر اعظم فرید پاشانك سراینده ۱۷ میت.

استانبولنك آزیه طرفنده‌غی ساحلنده بیك زور هم قورقنچلی بر جنایت واقع بولغان. اسکدارنك بیك گوزل منظره‌لی بر اورننده سابق صدر اعظم بو کونده ایسکیلك طرفدارلری هم آرناود فتنه‌لرن قوزغاتورغه زور سببچی بولغان فرید پاشانك سرایی بار. مذکور سرایده فرید پاشانك بتون عائله‌سی و خدمتکارلری طورا ایدی. فرید پاشانك عائله‌سینه هر کون سوت کیتره طورغان سوتچی ۱۵ نچی مارتده عادتنگی روشنده سوت کیترگان، ایشك نی قاقغان نی قدر اوزاق قاقوب طورسه‌ده اچدن هیچ بر خبر بیروچی بولماغان. آخردن ایشك آچوچی بولماغاچ سوتچی ته‌ره‌زه‌دن قاراغان و آنده اولب قالغه بویالوب یاتقان اوچ کشی گاوده‌سن کورگان. واقعه‌دن پالیتسه‌گه خبر بیرگان. پالیتسه کیلوب واتوب کرگانلر. سرای اچنده‌گی عائله و خدمتکارلردن هر قایوسی اوترلوب بتکانلگی معلوم بولغان. پالیتسه باشلغی عاصمی بكنك تفتیشی صوڭنده بو جنایتنی اشله‌وچی فرید پاشانك یوسف اسملی اوغلی ایکانلگی معلوم بولغان. یوسف تونله ایله یاشرنوب اویگه کرگان.

ایڭ اوّل زهرلی بر گاز ایسی چغاروب ایوده‌گی همه کشیلرنی ایسرتکان. صوڭره همه‌سن برم برم اوتروب بترگان، آخردن زهرلی گازنك تأثیرندن اوزی شونده یغلوب اولگان. یوسف نك کسه‌سندن چققان یازولردن دمشقده ایسکیلك طرفدارلرینك یاشرن بر کامیتیتنك بارلغی معلوم بولغان. اوّلده بو یاشرن جمعیتده فرید پاشا اوزی رئیسلك قیلغان. فرید پاشا حبس ایدلگاچ آنك اورنینه اوغلی عثمان رئیسلك قیلا باشلاغان. بو کشی غربلر آراسنده یوروب آنلرنی ترکیه‌گه قارشی طورورغه دیمله‌گان. آنك برادری یوسف کنج ترکلر فرقه‌سندن بولغان، لکن آتاسی ایله برادری ایسکیلك طرفداری بولغانلقدن کنج ترکلر یوسفقه اشانماغانلر. شول سببدن یوسف اوزقولی ایله اوزینك قارا گروهلی برادرن اوترگه قرار بیرگان. عثمان بو قصدنی سیزنوب دمشقدن اسکدارغه قاچقان، یوسف ده آنك آرتندن اسکدارغه کیلوب، تونله ایله سرایغه قاچوب کرب، ایڭ اوّل اویده‌گیلرنی گاز ایله زهرله‌ب برادرن اوترگانده طاوش ته‌رمه‌سونلر اوچون ایڭ اوّل ایوده‌گی هر بر کشینی برم برم اوتروب، ایڭ آخردن برادرن اوترگان. صوڭندن اوزی‌ده گاز ایله زهرله‌نوب اولگان.

خارجی خبرلر

آلبانیه - تیلیگراف خبرلرندن آڭلاشلدیغینه قاراغانده صوڭغی کونلرده طوزاهم اشقودره شهرلری یاننده ترك عسکرلری ایله آرناودلر آراسنده بیك قوتلی مصادمه‌لر بولغان. بر ایکی ته‌ولك آتشقاندن صوڭره عاصیلرنك کوبسی چورناگوریه‌غه طابا قاچارغه مجبور بولغانلر. چیچ دیگان ییرده آلبانلرنك صوغش اوچون حاضرله‌نگان اوڭغایلی اورنلری ترکلر طرفندن ضبط ایتلگان. اشقودره یاننده‌غی محاربه‌ده فتنه‌چیلاردن ۱۵۰ کشی ئوترلگان، ۷۰۰ له‌بی جراحتله‌نگان. عسکردن مقتول و مجروح بولغان کشیلر ۲۰۰ قدر بار ایکان.

عاصیلرغه یاردم ایتکانلگی معلوم بولغانلقدن، ترکیه حکومتی چورناگوریه‌غه نوطه بیبه‌رگان ایدی هم نوطه‌سنده چورناگوریه حکومتی ۲٤ ساعت اچنده عاصیلر ایله مناسبتن بترمه‌سه، ایکی آراده اختلافنك بیك زورغه کیته‌چگن اعلام قیلغان ایدی. روسیه‌نك کیگاشی بوینچه چورناگوریه ترکیه نوطه‌سینه یومشاقلق ایله جواب قایتارغان. جوابنده عاصیلرغه صوغش قوراللری هم عسکرلر ایله یاردم ایتمسکه وعده قیلغان. شویله ایسه‌ده، چورناگوریه حکومتی آلبانلرنی یاقن کورووننده دوام ایتمکده ایکان. حاضرگی کونده آنلر چورناگوریه اچنده لاگیرلر یاصاب اوطورغانلر. شول ییرگه چورناگوریه اوزی ده بایتاق عسکر جیبوب قویغان. بر کوننی کارول نیکولای آرناودلرنك لاگیرلرن قاراب یورگان.

بوندن الك آرناودلرنك زور کشیلرندن عیسی بولیتیناس نك کارول نیکولای حضورینه قبول ایتلگانلگی گازیته‌مزده خبر ایتلگان ایدی. روس گازیته‌لرینك یازولرینه قاراغانده شول وقتده چورناگوریه کارولینك اوغلی میرکو آلبانیه‌ده عصیان اشلرینه آقچه ایله یاردم ایته‌رگه وعده قیلغان ایمش. بوندن میرکونك آرناودلر آراسنده اعتبار قازانورغه تله‌گانلگی آڭلاشلا. بو کونلرده آرناودلر آلبانیه‌نك تورلی ییرنده تنبیهنامه‌لر طاراتوب، مذکور شاهزاده‌نی آلبانیه‌غه قائممقام ایتوب، صایلایاچقلرن اعلام قیلغانلر.

تیزلکده ترکیه‌نك عسکریه وزیری محمود شوکت پاشانك مشهور نیازی و انور بكلر ایله آلبانیه و ماکیدونیه‌غه سفر قیلاچغن هم آلبانیه‌ده عصیان قیلغان آرناودلرغه قارشی ییبه‌رلگان عسکرنك باش کاماندیرلغن اوز اوستینه آلاچغن یازالر.

فاس - بو آراده فاس اشلری حقنده فرانسیه و گیرمانیه حکومتلری آراسنده اختلاف چغوب طورا. فرانسیه فاسده‌غی فتنه‌لرنی باصار اوچون، عسکر ییبه‌رمکچی بولغان ایکان. گیرمانیه بو حقده آڭا نارضیلغن اعلام ایتکان.

حاضرگی کونده فاس شهرن چولغاب آلغان اختلالچیلر شهرگه آتا باشلاغانلر هم آنلر مولای حفیظنی سلطانلقدن خلع قیلغانلقلرن و سلطانلقغه آنك برادری مولای اسماعیلنی صایلاغانلقلرن، اعلام ایتکانلر.

ایتالیه - بو کونلرده ایتالیه‌نك پایتختی ریم شهرنده‌گی چیرکاولرنك برسنده بر آدم اورزلی اسملی کشیشکه ریوولویر ایله آتقان ایکان، کشیشکه ضرر بولماغان. پوله یاقنده طوروچی پالیتسه‌یسکیلرنك برسن جراحتله‌گان. آتوچینی حبسکه آلغانلر. آنك آوستریه تبعه‌لرندن دوسانتی اسملی آدم ایکانلگی معلوم بولغان. اول محکمه مفتشی حضورنده اوزینك عیبن اقرار قیلغان. «بوندن مقدم مینم بای آغام بله طوتام اوزلریلك بار ماللرن مانا خلر فائده‌سینه وصیت ایتدیلر. شول سببدن مین آنلرنك ایکیسن ده ئوتردم شونك اوچون کاطرغه حکم ایتلگان ایدم. ایمدی جزا مدتن طوتروب چقدم. حاضر مین روحانیلارغه بیك دشمان کشی. اوج آلو مقصودی ایله کاتولیکلرنك رئیسلری پاپانی ئوترمکچی بولوب، چیرکه‌وگه کیلگان ایدم. لکن پاپا چیرکاوگه کیلمه‌دی. شول سببدن کوز آلدنده طورغان بر کشیشکه آتارغه مجبور بولدم» دیگان. طبیبلرنك تفتیشلری صوڭنده دوسانتی‌نك عقلندن یازغان دیوانه ایکانلگی معلوم بولغان.

آنگلیه و گیرمانیه - بو آراده آنگلیه‌نك وکیللر پالاتاسنده قورالالانونی هم صوغش کویه‌لرنی اشله‌تونی کیمتو مسئله‌سی حقنده کیگاشلر بولغان ایدی. بعض وکیللر گیرمانیه راضی بولسه، فلوطنی بوندن صوڭ قوّتله‌مسکه کیره‌ك، دیب سویله‌گان ایدیلر. گیرمانیه‌ده حکومت طرفندن چغارلا طورغان گازیته‌لر بو فکرنی معقول کورمیلر. «قورالالانونی کیمتو مسئله‌سن آنگلیه‌نك متوفی کارولی ایدوارد چغارغان ایدی. لکن مقصودن وجودکه چغارا آلمادی. گیرمانیه فلوط جهتندن باشقه دولتلرگه قاراغانده دورتنچی درجه بولغان زمانده آنگلیه قورالالانونی اتفاق ایله بترگان بولوب، دیگرده بوتونله‌ی خوجه بولوب قالورغه اویلاغان ایدی. گیرمانیه آڭا راضی بولمادی. حاضر ایسه گیرمانیه‌نك فلوطی خیلی قوّتله‌ندی. شویله ایسه‌ده، قورالالانونی کیمتورگه برده یارامی. فلوط هم عسکر قوّتلی بولغان وقتده‌غنه بیر یوزنده صلح عمومی تأمین قیلنیاچق» دیلر.

ترکیه و بلغاریه - بلغاریه‌نك حاضرگی باش وزیری گیشف نك ترکیه ایله دوست طورو طرفن قوّتله‌ب سویله‌گانلگی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. بواش کنج ترکلرنك ترکیه‌ده‌گی بلغارلر ایله معامله‌لرن یومشاتورغه سبب بولدی. بو کونلرده ماکیدونیه‌ده ترکیه حکومتینك امری ایله بلغارلردن قولغه آلنغان کشیلرنی حبسخانه‌دن چغاروب ییبه‌رگانلر. شونك سایه‌سنده ترکیه و بلغاریه آراسینك یاخشیلانو احتمالی روس گازیته‌لرنده کورنلدی.

ترکیه و روسیه - کچوك آزیه‌ده تیمر یوللر صالورغه فرانسیه‌غه امتیاز بیرو حقنده روسیه‌نك ترکیه‌گه عدم ممنونیتن اظهار قیلغانلغی بعض گازیته‌لرده یازلغان ایدی. حاضرده بو خبر تکذیب قیلندی، روسیه و فرانسیه حکومتلری مذکور ییرده تیمر یوللر صالو خصوصنده اتفاق ایله اش قیلمقده‌لر ایکان.

قتای - اقصای شرق گازیته‌لرینك یازولرینه قاراغانده قتایده یاورو پالیلر خصوصا روسلر خلافینه حرکت کوندن کون قوّتله‌نمکده ایکان. شول سببدن حاضرگی کونده قتای مأمورلری خصوصا زورراق درجه‌ده‌گی کشیلری تیزلکده صوغش بولاچغن سویله‌ب یوری باشلاغانلر. قتاینك حکومتی‌ده عسکری اشلرن اصلاح قیلورغه بیك زور غیرت ایته باشلاغان. اشانچلی منبعلردن آلنغان خبرلرگه قاراغانده حاضرگی کونده قتای حکومتینك مکمل عسکری ۳۲۵,۰۰۰ کشیدن عبارت. ۱۰۳۲ دانه یاورو پا زاوودلرنده اشله‌نگان طوبلری بار. مذکور عسکرنك ۳۰۸ باتالیبونی جه‌یه‌ولی هم ۸۸ ایسکادرونی آطلی فرقه‌لر. ۱۷۲ باتاریه‌ده خدمت ایتوچی طوبچیلری ده بر نیچه مکله‌ب بار. اوشبو عسکرلردن باشقه قتای حکومتی ۱۵۰ ملك سونگیلی هم ۱۵ ملك قلچلی صانچی عسکرلرگه‌ده مالك ایکان. قتای حکومتی تورلی ییرلرنده تیمر یوللر صالدرورغه هم یاورو پادن آیروپلان و هوا کویه‌لری ده آلدرورغه قرار بیرگان. عسکریه وزیری اینچانغ نك لائحه‌سی بوینچه ۱۹۱۳ نچی یلده قتاینك ۵۲ دیویزیه‌ده ۸۸٤ ملك عسکری بولاچق.

داخلی خبرلر

زاپروص - گاسودارستوینی صاویت نك ٤ نچی مارت جلسه‌سنده هه‌اورلر اشغال ایتلگان ایدی. بر نیچه اوراق نظام لائحه‌لری قارالغاننك صوڭنده، آلتی غربی گوبیرناده قانون اساسینك ۸۷ نچی استاتیه‌سی بوینچه زیمستوا یاصاو حقنده، صاویت اعضالرندن ٥٤ کشینك امضاسی ایله حکومتکه یاصالغان زاپروص مذاکره قیلندی.

زاپروصقه باشلاب قول قویوچیلردن کنه‌ز طروبیتسکوی زاپروصنی اوقغاننك صوڭنده، بو زاپروصنی یاصارغه مجبور ایتکان سببلرنی بیان قیلدی:

— شوندی وقتلر بولا، که صاویتنك زاپروص یاصاو حقنده‌غی حقی بر پراواغنه بولمی، بلکه تخت و وطن آلدنده بر وظیفه بولادر. ۱۹۰٤ نچی یل ۱۲ نچی دیکابرده صادر بولغان اوکاز بوینچه اولی، قانون اساسینك قرارلی اوزگارتلمی طورغان بر قانونی ایکانچیلگی کورسه‌تلگان ایدی. الوغ حکمدارنك قانون اساسیغه نی کوز ایله قاراغانلغی معلوم بولغانلقدن، صاویت اعضالری صوڭغی اون ایکی کون اچنده بولغان واقعه‌لرگه بیك آبدرادیلر. نظام چغارواشینك عادی بارشی بوزلدی. حکومت عادتدن طش نظام چغاردی. لکن بو اشکه زور بر احتیاج بار ایدیمی؟ موڭه شول اشلرنی توبینه توشوب بلو اوچون صاویت اعضالری برله‌شدیلر. شونك اوچون زاپروص یاصالادر — دی.

طاگانتسف حاضرگی وقتده ۸۷ نچی استاتیه‌نی قوللانورغه بردە یاراماغانلغن حقوق جهتندن اثبات ایتدی. صاویت ایله دوما طارالوب طورغان وقتده‌غنه شول استاتیه‌گه بناءً نظام چغارورغه ممکن. اماده دوما ایله صاویتقه اوچ کونگه گنه فاصله یاصالغانده، اول اشنی اشله‌رگه ممکن توگل. آندن صوڭ اول استاتیه‌نی قوللانو اوچون عادتدن طش بر واقعه بولورغه کیره‌ك. حالبوکه نه روسیه‌ده و نه‌ده غربی گوبیرنالرده آنیدی اش بولغانی یوق. شونك اوچون زیمستوا حقنده‌غی نظام لائحه‌سی پالاتالر آرقلی اوتکارلورگه تییش ایدی. قانون اساسی شونی طلب ایته - دی.

بونلردن صوڭ ینه ناریشکین، کاوالیوسکی، دالیتسکی، کونی، شیبیکو هم گراف آلسوفیف زاپروصنی قوّتله‌ب سویله‌دیلر. فقط کنه‌ز گالیتسین، شربیر، آفروسیموف، استیشینسکی حکومتنك بواشی نظامغه موافق اش دیب زاپروصقه قارشی طوردیلر. شولای‌ده زاپروصنی طاوشقه قویغانده ٥۲ طاوشقه قارشی ۹۸ طاوش ایله زاپروص قبول ایتلدی.

ایمدی ایکی کونی بر آی اچنده وزیرلر شوراسینك رئیسی بو زاپروصقه جواب بیررگه تییش.

اوکته‌بریچیلر - دولت دوماسینك اوکته‌بریچیلر فراکسیه‌سینك بیورو اعضالغندن خومه‌کوف، فون آنره‌پ، لیرخی، شیدلوؤسکی هم کنه‌ز گالیتسین چقدیلر.

بو اش اوکته‌بریچیلر فراکسیه‌سینك کوندن کون بازاری توشه‌بارووغه علامتدر. چونکه بوندن اوّل‌ده اوکته‌بریستلرنك صولراقلری فراکسیه‌لرن طاشلاب چقغانلر ایدی. شونك اوچون صوڭغی بیش دیپوتاتنك چغووی خارق العاده بر اش توگل. چونکه اوکته‌بریچیلر کوندن کون اوڭلاشا بارالر. آنلرنك اداره مشروطه طرفداری بولولری کاغذده گنه قالا بارا. شونك اوچون اوکته‌بریچیلرنك چن مشروطیت طرفنده بولغانلری فراکسیه‌لرن طاشلیلر.

صوڭغی کونلرده اوکته‌بریچیلرنك باشلغی گوچکوف دوما رئیسلگندن چقدی. بونك رئیسلکنی طاشلاوی، حکومت ایله دوما

آراسنده غربی گوبیرنالرده زیمستوا یاصاو حقنده چقفان اختلافنی بتروب «کیلشدرو» اوچون ایدی. اوکته برچیلر بایده اراق بیك قرشوب حکومتکه زاپروص یاصادیلر. اما گوچکوف نك چغووی، گویاکه اوزلرینك «یاکلشلرن» سیزوب باش ایبو شیکلی بولدی.

یا کا رئیسمالکه کیه رادزه‌نکونی صایلاولاری ایله‌ده اوکته برچیلر اوزلرینك اوکغه طابا آغوب کیتکانلکلرن بیك یاخشی کورسه‌تدیلر.

بونه بو اشلرنك همه‌سی‌ده مذکور دیپوتاتلرنك فراکسیه‌لرنه طاشلاوغه سبب بولغان بولورغه کیره‌ك. بونلرنك چغووی روس مطبوعاتی اوچون بیك درمسئله بولدی؛ چونکه همه‌سی اوکته برچیلرنك ایك کورنکان اعضالرندن ایدی.

اوکته برچیلر اوکلاشولرنی ایله حاضر فائده ایته‌لرمی، یوقمی، آنسی حاضرگه معلوم توگل. اما کیلچکده صایلاولاری اوچون بیك کوب زیان ایته‌لر. چونکه آنلرنی مشروطیت طرفداری دیب صایلاوچیلر حاضر اوکته برچیلرنك چن توسلرن بیك یاخشی کوردیلر.

دومانك یا کا رئیسی — رادزه‌نکو ۱۸۵۹نچی یل دنیاغه کیلوب ۱۸۸۲نچی یلدن باشلاب پاژسکی کورپسنی تمام ایتکاچ کاوالیرگاردسکی پولکده خدمت ایتکان. ۱۸۸۶نچی یلده نوؤو—موسکوؤسکی اویه‌زده دؤوره‌نلر باشلغی بولوب صایلانغان. ۱۹۰۰نچی یلدن باشلاب ۱۹۰۶نچی یلغه قدر یکاتیرینصلاف زیمستواسینه رئیس بولوب طورغان. ۱۹۰۶نچی یلده گاصودارستوینی صاویت اعضالغینه صایلانغان. ۳نچی دوماغه یکاتیرینصلاف گوبیرناسندن اوکته بریستلر اسمندن صایلاندی. رادزه‌نکو ۱۷نچی اوکته بر سایوزی وجودکه کیتروچیلرنك برسیدر.

خومه‌کوف دوما رئیسی بولوب طورغان وقتده گوچکوف اوکته برچیلر فراکسیه‌سینك رئیسی ایدی. گوچکوف دوما رئیسی بولغاچ، فراکسیه رئیسلگینه مذکور رادزه‌نکو صایلاندی. هم شونك صایلانووی ایله اوکته برچیلر بیك یاخشی کیتدیلر. شونك اوچون دوما اعضالرینك کوبسی، حتی اوکته برچیلرنك صوللری‌ده آنك دوما رئیسلگینه صایلانوندن راضی توگللر.

اطراف خبرلری

کتابلرنی یاندرو. — صاراپول هم مالمز اویه‌زلرنده تنتورلر بولغانلغی معلومدر. شولنی تنتورلردن قورقوب مذکور اویه‌زده‌گی ملالارنك ۹۰۵نچی یلدن صونك یاصلوب ده اوستینه «سینزور طرفندن رخصت بیرلگان» دیگان سوز یازلماغان هر بر کتابلرنی حتی صرف دینی بولغان کتابلرنی‌ده یاندروب بتِرگانلکلرندن اداره‌گه خبر بیره‌لر. بوقورقولر بیك اورنسیزدر. (صاقلاو جائز بولماغان کتابلرنك نینده‌ی کتابلر ایکانلگی «یولدز» نك ۶۶۰نچی نومیرنده یازلغان ایدی، شونگا مراجعت ایته‌رگه تییش.)

«اذکار الصلوة» اوقتورغه یارامی. قزان اویه‌زی ایسکی یك. قریه‌سینك قدیمی ملاسی ایکنچی محله‌ده‌گی جدیدی ملا اوستندن «اول ملا مکتبنده حکومتکه خلاف کتابلر اوقته» دیب داتوس بیرگان. بوگا شاهد اولارق مذکور ملانك مکتبنده اوقتلا طورغان کتابلردن «اذکار الصلوة» کتابن بیرگان. پالیتسه مذکور کتابنی تیکشروب قاراغان. آنده قرآندن آلنغان سوره‌لر ایله دعالردن باشقه برنرسه‌ده یوق ایکانلکنی بلگاچ داتوسچی امامغه مراجعت ایتوب بو کتابنك قای بیری حکومتکه خلاف ایکانلکنی صوراغان. داتوسچی ملا «کتابنك اچنده حکومتکه خلاف اورنی بولماسه‌ده بونك یازوچیسی بیك ناچار کشی، مونی بارودی یازغان، شونك اوچون اوقتورغه یارامی» دیب جواب بیرگان.

مفتی طویی مناسبتی ایله. لایش اویه‌زی کون قریه‌سینك امامی عبدالقادر افندینك دیمله‌وی بوینچه مذکور قریه‌نك خلقی اوز آرالرندن آقچه جییوب مفتی حضرتنك طویی یادکارینه بر آلما باقچه‌سی یاصارغه قرار بیرگانلر. آلما باقچه‌سندن کیلگان واردات شول آولنك مکتبینك کیره‌ك پاراقلرینه صرف ایدله‌چك.

میدال. سیزران اویه‌زی الوغ صایمان قریه‌سینك امام صدرالدین آلمابقه پادشاه اعظم حضرتلری طرفندن ولادیمیر لینته‌لی مویننلق کموش میدال احسان ایدلگان.

تورلی خبرلر

~ دوما رئیسلگینه یا کا صایلانغان رادزه‌نکو سارسکی سیلاده الوغ سرایده پادشاه حضرتلری یانینه قبول ایتلوب ٤۰ مینوت قدر مصاحبه قیلو شرفینه نائل بولدی.

~ ویتیبسکی گوبیرناسندن پروتا یپری نیکانوویچ اورنینه دولت دوماسینه یا کا دیپوتات صایلاو ۲۷نچی آپریلگه، ینیسی گوبیرناسندن کاراولوف اورنینه صایلاو ۲۲نچی مایغه تعیین ایتلدی.

~ نیژنی گوبیرناسنده، لوکایانؤسکی اویه‌زده روس شاعرلرندن پوشکین نك طورغان بر ایمینیه‌سی بار. حاضر اول ایمینیه بولدینو اسملی کشیده. پوشکین نك خاطره‌سی اوچون بو ایمینیه‌نی حکومت ملکینه آلورغه کیکاش بیره‌لر ایدی. وزیرلر شوراسی‌ده بونی معقول کورگان. شول اورنده پوشکین اسمینه کتبخانه هم قرائتخانه آچلاچقدر.

~ موسکوؤاده خصوصی شفاخانه‌لرگه کیلوب دوالانودن یهودیلر منع قیلندیلر. دوالانو اوچون یا ایسه موسکوؤاده طوروغه حقی یاخود مخصوص رخصتی بولورغه کیره‌ك.

~ بیردیچف‌دن چقفان طاوارنی پویزغه یولده قورالّلی کشیلر هجوم ایتوب پویزنی طالامقچی بولغانلر. لکن صاقچیلرنك قارشی طورولری ایله بیرسی اوترلگان، برسی قولغه آلنغان، قالغانلری قاچقانلر.

~ ییدی صوولاینده زلزله‌دن ضررلانغان کشیلر فائده‌سینه اعانه جییو اوچون پادشاه حضرتلری زوجهٔ محترمه‌سینك تحت ریاستنده یاصالغان کامیتیتکه ایکی آی یارم اچنده ۳۸۵۲۰۵٤ صوم، ترکستان گینیرال گوبیرناتورینه ۳۲۰۳۱۵ صوم، بارسی ۷۰۵۳٦۹ صوم جیلغان.

~ موسکوؤاده پاله‌کلرنك ایك اوّل آچلغان جمعیت خیریه‌لرینه بو یل ۲۵ یل طولا. بو یلغی اسمینه‌سنده فقیرلرنی تربیه ایتو اوچون، جمعیت ۲۰ ملك صوم تعیین ایتکان. موسکوؤا مسلمانلری گرچه پاله‌کلرگه قاراغانده آرتغراق محتاج بولسه‌لرده، موسکوؤا جمعیت خیریه‌سینك اشله‌گان اشی بیك آز.

~ محررلری حبس قیلنو سببلی یاکوده چغا طورغان «صدا»، «یاکی حقیقت» و «شهاب ثاقب» گازیته‌لری هم «یاکی فیوضات» ژورنالی وقتلی اولارق طوقتاتلغانلر.

~ راصتوف دونده ساتسیال دیموکراتلر کامیتیتی اعضالرندن ۱۰ کشی قولغه آلنغان.

قزان خبرلری

تیمر یول مسئله‌سی. — ۲۲نچی مارتده پیتربورغده مالیه وزارتینك بناسنده شرقی تیمر یوللر حقنده آچلغان کامیسیه مجلسینه اوشبو مسئله‌لر تقدیم ایتلگان: نیژنیدن مالمز آرقلی هم قزاندن صاراپول آرقلی سبر طرفینه تیمر یول یبه‌رو، نیژنی بله کانیلچ آراسنده هم کینیشمه ایله مانتورو ؤل آراسنده تیمر یول خطی صالو مسئله‌لری. نیژنی هم ؤه‌تکه شهرندن بارغان وکیللرنك همه‌سی، پیرم ویکاتیرینبورغ طرفندن کیلگان نماینده‌لرنك بعضلری نیژنی—مالمز—یکاتیرینبورغ لائحه‌سن قوّتله‌ب سویله‌گانلر. آنلرنك کوبسی سبر طرفینه تیمر یول صالونی موسکوؤا—قزان تیمر یولی جمعیتینه بیروگه قارشی کیلگانلر.

۲۳نچی مارتده موسکوؤا بایلرندن ناییدینف نك نیژنی—یکاتیرینبورغ خطن صالو اوچون یاصالغان جمعیتنك مؤسسلری جمله‌سینه کرگانلگی رسمی صورتده معلوم بولغان. شول اوق کونده قزانلیلردن بیکیتف، کاره‌کین، خاروف هم پیرسف موسکوؤا—قزان تیمر یولی جمعیتینه امتیاز بیرو طرفن قوّتله‌ب سویله‌گانلر. «اگرده یا کا یول نیژنیدن یکاتیرینبورغه صالنسه، قزان ولایتینك اقتصادی وتجارتی جهتدن آرتده قالاچغن اعلام قیلغانلر. بو لو وزارتینك نماینده‌سی قزانلیلرغه اوشبو روشده جواب بیرگان: — «اگرده قزان شهری سبر تیمر یولینه بر طارماق ایله‌گنه طوتاشسه، اقتصادی جهتدن ضرر کیلور ایدی. مالمزدن قزانغه بر بوتاق صوزلو ایله قزان شهری مرکز حکمن آلاچق. موسکوؤادن قزان ومالمز آرقلی سبر طرفینه یورورگه ممکن بولاچق» دیگان.

ؤه‌تکه‌دن بارغان ۱۰ وکیلنك همه‌سی بر آغزدن نیژنی یکاتیرینبورغ خطن قوّتله‌گانلر، مالمزدن بارغان وکیل یا کا یول موسکوؤا بایلرینك لائحه‌لری بوینچه صالنغان تقدیرده قزان ولایتی اوچون، فائده‌لیراق بولاچغن اعلام قیلغان. — «قزان کوپیسلری صاتو اشلرن آلغه یبه‌رو مقصودی ایله یکاتیرینبورغ یولن موسکوؤا — قزان تیمر یولی جمعیتندن صالدرمقچی بولالر. حال بوکه یا کا یول نیژنیدن مالمز آرقلی یکاتیرینبورغه صالنسه، قزان ولایتینك کوبره‌ك ییرن کیسوب کیته‌چك» دیگان. مجلسده قزان ولایتنده‌گی اویه‌زلردن بر وکیل‌ده بارماوی کشینك همه‌دقتن جلب ایتکان. بوآش تیمر یوللر کامیسیه‌سنده موسکوؤا قزان تیمر یولی جمعیتی طرفنده‌غی نماینده‌لرنك کوب طاوشقه مالك بولا آلماولرینه سبب بولغان.

شهر رئیسی بیکیتف شهر اداره‌سینه تیلیگرام یبه‌روب تیمر یوللر کامیسیه‌سنده قزانلیلرنك موسکوؤا — قزان تیمر یولی جمعیتی طرفن قوّتله‌ب سویله‌گانلکلرن اعلام قیلدی.

پرافیسورلر حاضرله‌و. — معارف وزارتی بو سنه پرافیسورلر حاضرله‌و اوچون ۳۶ استودینتنی روسیه دارالفنونلرنك، ۱۶نی چیت مملکت اونیویرسیتیتلرنك خزینه حسابندن اوقتورغه قرار بیرگان ایدی. شونلر جمله‌سندن قزان دارالفنوننك اوقوچی ۶ استودینت چیت مملکتکه یبه‌ره‌له‌چك، ۲ استودینت روسیه دارالفنونلرینك برسنده حاضرله‌نه‌چك.

طورکلر. — ۲٦نچی مارتده شهر اداره‌سنده اوسیه‌ده لار ایله صاتو ایته‌رگه اورنلرنی اجاره‌گه بیرو اوچون، طورکلر یاصالدی. کشیلر بیك کوب کیلگانلکدن، اورنلری آلنوب بتدی. اوتکان سنه شهر اداره‌سی اوسیه‌ده لار ایله صاتو ایتوچیلردن ۸ ملك صوم آقچه جیغان ایدی. بو سنه ۸۰۷۵ صوم آقچه جییلووی تخمین ایتلادی.

شهر لامباردی. — بو کونلرده شهر لامبارده‌ی‌نك اداره‌سی کوزگه قسر بلاش سرمایه‌سینه قوشوب طورو اوچون، ۲۰ ملك صوم آقچه صوراب، شهر اداره‌سینه مراجعت ایتکان ایدی. شهر اداره‌سی بو مسئله‌نی دومانك قارالوینه طاپشردی. حاضرگی کونده شهر اداره‌سینك کاسه‌سنده زاپاس آقچه فقط ۲۲ صوملردن عبارت. بهالی کاغذلرلی هیچده یوق. فقط تورلی اش اوچون، اعانه‌گه جییلغان آقچه‌لر غنه بار.

اوپراؤا اعضاسی. — ولایت زیمستواسی اداره‌سینه اعضا بولوب صایلانغان ولیتؤوف گوبیرناتور جنابلری طرفندن لوازمینه تصدیق قیلنغان. اول زیمستوا اداره‌سنده منافع عمومیه اشلرن قاراباچق ایکان.

شهر دوماسی. — بوگون ۲۹نچی مارتده شهر دوماسینك مجلسی بولاچق. مجلسده اوتکان مجلسلردن قارالمی قالغان معروضه‌لر ایله برنیچه یاکا مسئله مذاکره‌گه قویلاچق.

جایگی کورسلر. — اومارتاچیلق آصراوچیلر جمعیتی صونگغی مجلسنده کیله‌سی جای کوننده قزان ولایتینك‌گی آوللردن ۱۳ ییرده اومارتا قورتلری آصرارغه اویره‌تو حقنده کورسلر آچارغه قرار بیردی. اوشبو کورسلرده درس طکْلاو هرکمگه بوش بولاچق. درس اوقوچیلری‌ده اومارتا قورتنی تربیه ایتو اشلرنده مهارت قازانغان کشیلردن عبارت بولاچقلر. عملی ونظری روشده یاکا اصول ایله اومارتا قورتلری آصرارغه اویره‌نورگه تله‌گان کشیلر بوندی فائده‌لی لیکسیه‌لرنی طکْلارغه شاید وقت طاباردلر.

شفاخانه‌گه اعانه. — اوشکوف شرکتینك تجارتخانه‌سی بیشبالتاده شهرنك شفاخانه‌سنده ولادتخانه آچار اوچون شهر اداره‌سینه ۵ ملك صوم اعانه قیلغان.

طابلمانو. — ۲۵نچی مارتده کیچکی ساعت ۱۰ لرده پرالومنی اورامنده شیتینکین نومیرلری یاننده «فرانسیه» مسافرخانه‌سنده خدمت ایتوچی ۱۵ یاشلك بودکین فامیلیه‌لی مالای اورام آرقلی چغوب کیله ایکان. شول آراده ۱٤٦نچی نومیرلی ؤاگون چاتدن بیك تیزلك ایله کیلوب، بیچاره‌نی طابتاغان. کوپچه‌ك آستنده قالوسهبلی آنك آیاغی [illegible]

II

۶۶۲نچی نومیرده باشی.

روسیه مسلمانلرنده انتباه باشلانووی «قواعد فقهیه» حقنده حاضرگی اوشبو یازلمش لریله کتابقلوب موسی افندی‌نك برلرین الک «یولدز» جریدهٔ معتبره‌سنده نشر ایتدکی «زهرلنمش فکرلر» «هرشی‌دن بر آز» اسملی مقاله‌لرنده بنم اشتراکیمه الحادهم تعدیل وتصحیح‌گه محتاج کوردکم بعض‌الاملالرنی عرض ایتمك بولامن.

۶۵۲نچی نومیر «یولدز»ده «زهرلنمش فکرلر» نام مقاله‌ده مسئله‌لرده اولان انتباه تاریخی خطاء کوسترلمش‌در. شویله‌که: مذکور مقاله‌سنده موسی افندی عالم اسلامیتده اوزاق مدتلر دوام ایتمش فلاسفهٔ یونانیه افکارینك عقاید دینیه‌گه غلبه‌سندن وشونك تأثیری ایله مدرسه‌لرده تحصیل وتدریس‌نك اصولسز وفائده‌سز برحالده اولدقندن شکایت ایتدکدن صونکره «افغانیلر، تیمیلر ومحمدعبده‌لرنك ظهوری ایله انتباه باشلاندی» دیبدر. جمال‌الدین الافغانی، عبدالله‌الندیم وشیخ محمد عبده‌لرنك (رح) عالم اسلامیت‌که اصلاحات دینیه‌گه ایتکان خدمتلری البته بیك الوغدر. لکن اصلاح دینی وانتباه دوری آنلردن‌غنه باشلاندی دیمك باشقه‌لردن ذهول قیلماق خصوصا بز روسیه مسلمانلری حقنده تماما خلاف حقیقت وتاریخ انتباه‌غه خطاء بررنك بیرودر.

چونکه افغانی ومحمد عبده‌لردن کوب زمانلر مقدم ابوالنصر القورصاوی (رح) بو مسئله‌ده متنبه اولوب خدمته کرشمش، عقاید دینیه‌نی تصفیه واسلاف کرام طریقنی احیا یولنده متعدد کتابلر یازمش ایدی. آندن صونکره مرجانی حضرتلری (رح) شول اصلاح دینی مسئله‌سنی سعی وغیرتی ایله درجهٔ قصوی‌غه ایرشدرمش، متفلسفه ومتکلمین‌نك افکار واقوالی ایله قاتشدرلمش عقاید اسلامیه‌نی بدعتلردن آیروب صفوت اصلیه‌سینه ارجاع ایتوگه طرشمش‌در. موسی افندی‌نك شکایة ایتدکی «صفات زائده» و «اشعریه مذهبلری» حقنده مرجانی‌نك کتابلرنده ادلهٔ قطعیه ایله شول قدر مقنع سوزلر سویلنمش‌درکه، ابن تیمیه، ابن رشد وغزالی‌لردن صونك اول سوزلرنك مثلی کورلمامش ایدی، دیولسه سزادر.

مرجانی‌نك خدمتی عقاید بابینه‌غنه منحصر دگل ایدی. روسیه مسلمانلری عموما «قرآن وحدیثنی آکلاب عمل ایتو بزگه ممکن وجائز دگل، اجتهاد ایشکی باغلانغان، برزنك دلیلمز مجتهد وفقیه‌لر قولی، قرآن وحدیث ایله فقیه قولی آراسنده معارضه بولغانده بزم وظیفه‌مز فقیه سوزن ترجیح ایتوب آنك ایله عمل ایتو» دیه وشونك کبی واهی اعتقاد وفکرلر ایله مبتلی اولدقلری وشول فکرلری‌نك ثمره‌سی اولارق فرض عبادتلرنك برنی ترك، ونچه بدعتلرنی ترویج ایتدکلری بر زمانده مرجانی حضرتلری آنلرنی بو هلاکتدن خلاص ایتمش، قرآن وحدیث‌دن استفاده یوللرنی آچمش‌در.

دخی موسی افندی‌نك شکایة ایتدکی مدرسه‌لرده‌گی انتظامسزلق و«ضروری محدود دگل حاشیه اصول‌لرینه»ده مرجانی تعرض ایتمای قالمامش «وفیة الاسلاف مقدمه»سنده اولان بیانی بو حقده سویلنه بیله‌چك سوزلرنی جامع‌در.

مرجانی‌نك بو انتباه وتشبثلری افغانی ومحمد عبده‌لرنك خدمت میدانینه چقولرندن سنه‌لر ایله مقدم ایدی.

(ایك درستی روسیه مسلمانلرن افغانی ومحمد عبده‌لرنك مسلکلرنی قبول ایتوب آنلردن استفاده قیلورلق مرتبه‌گه کلتروچی مرجانی کتابلری ایدی. بونی بلور ایچون تاریخ‌غه قایتو لازم دگل حاضرده شول مسلك‌لرنی قبول ایتکانلر کم‌لر، ایتمگانلر کم‌لر ایدکینه کوز صالوینه‌در. دیمك احوال حاضره تماما بوگا شاهددر.

حال بو یله ایکان موسی افندی‌نك دور انتباه تأریخنی بیان قیلغانده قورصاوی ومرجانی‌لردن بالکلیه ذهول وتغافل قیلووی نه‌یه مبنی‌در؟ بونی تعصب‌دن باشقه نه‌یه حمل ایتملی؟ موسی افندی‌گه حسن ظنمز کامل اولدغندن قورصاوی ومرجانی کتابلری آکا ایرشمامش‌در. شونلقدن خدمتلرینی تقدیر ایتماوده معذوردر دیور ایدك لکن آنك «شریعت نیچون رؤیتی اعتبار ایتمش» نام کتابنده وفیة الاسلاف مقدمه‌سندن ترجمه ایدلگان صفحه‌لر مرجانی کتابلرینی کوردکینه حتی آنلردن استفاده ایتدکینه شاهددر.

موسی افندی‌نك خدمت اهللرینی تقدیر ایتماوی قورصاوی ایله مرجانی‌غه‌غنه خاص دگلدر. شول مقاله‌لرنك برنده (٦٤٩نچی نومیر «یولدز»ده) مکتب ومدرسه‌لرمزنی ابتدائی‌دن باشلاب عالیه درجه‌لرینه قدر اساسندن اصلاح ایتکان، قورصاوی ومرجانی‌لرنك توصیه وآرزولرنی بالفعل اجرا ایتوگه وعمل‌گه قویوغه موفق بولغان بر ذات حقنده آنك کتابلری «زبدة الدلائل» و«مهمة المسائل» کتابلرندن‌غنه کوچرلگان دیه تنقیصنی مشعر برسوز سویلنمش‌در.

کتاب‌نك مؤلفی کم اولسه‌ده اچنده بولغان خطاءلرینی کوسترمك یاکه اصول تعلیم نقطهٔ نظرندن قاراب تعلیم ایچون مناسب بولمغان یرلرنی بیان ایله انتقاد ایتمك گوزل وفائده‌لی براش‌در.

لکن اقتدار علمی‌سی معلوم اولان برذات حقنده «کشی کتابینی کوچروب یازغانده اوز اسمینی قویوب باصدرغان» مضموننده برسوز سویلمك اول قدر گوزل اولماسه کیره‌ك.

ایك عجیبی شول درکه موسی افندی مذکور سوزلرنی سویله‌دکی حالده «بنم مقاله‌مده خلاف ادب برشی یوق» دیدر. شول سوزلرنی سویلمش‌ده هنوز ادبینه مخالفت ایتمامش و آنك خارجینه چقمامش نه قدر کیك دائره‌لی ادب عجبا!!!

خلاصه: موسی افندی اوزینی شواغل جزئیه‌دن بوشاتوب قلم خدمتنه حصر ایتمش مقتدر محرر مز اولدغندن قلمنی تعصب‌دن آزاد قیلوب عدالت اوزره یورتووی مطلوبدر.

ملا کشاف ترجمانی

صنغان. بیچاره‌نی هوشسز حالده شفاخانه‌گه ییبه‌رگانلر. اورامدغی کشیلر ژاگوننی طوقتاتورغه قوشسه‌لرده، کوچر طوقتاتماغان. قینالودن قورقوب، تیزره‌ك کیتکان. شفاخانه‌ده طبیبلرنڭ قاراولری صوڭنده بوده کین نڭ بیك آغر حالده ایکانلگی معلوم بولغان.

قزان «جمعیت خیریه مسلمین» اداره‌سی.

۱نچی آپریلده جمعه کون ساعت ۲ ده جمعیتنڭ عمومی مجلسی بولاچق.

قارالاچق اشلر:

۱) ۱۹۱۰نچی یلنڭ حسابنی قاراب تصدیق ایتو. ۲) ۱۹۱۱نچی یل اوچون اسمیته‌نی قاراب تصدیق ایتو. ۳) وعده‌لری تولوب چققان اداره اعضالری: عین‌الدین مؤمنف، وفاعینواللین، شاکر آپانایف، کشاف الدین حضرت ترجمانف، عبدالرحمن موسالیف‌لر اورنینه بیش اداره اعضاسی هم آلارغه نائب صایلاو. ۴) تفتیش کامیسیه‌سی هم آلارغه نائب صایلاو. ۵) باگادیلنی پوپیچیتیلی عبدالرحمن قوشایف‌نڭ استعفاسی سببلی پوپیچیتیل صایلاو هم آثار نائب صایلاو. ۶) باگادیلنی‌گه ۲ کاراوات آرتدرو مناکروسی. ۷) معلمه مشتر بیژانڭ وظیفه‌سنی آرتدرورغه صوراب بیرگان عریضه‌سنی قاراو. ۸) اعانه جیبارغه کامیسیه صایلاو. ۹) مفتی حضرت‌نڭ ۲۵ سنه‌لك یوبیلیسنی تبریك ایتو.

ایدلده صو طاشووی.

صوڭغی ۳٤ یل اچنده‌گی تجربه‌لردن معلوم بولدغینه کوره، قزان یاننده ایڭ ایرته بوز کیتکان یل ۱۸۹۱نچی یل بولوب، اول یلنی ۲۰نچی مارتده بوز قوزغالغان. هم شول یلنی ۶نچی آپریلده ایدل بوزدن بتونله‌ی آرچلغان. ایڭ صوڭ بوز قوزغالغان یل ۱۸۹۶نچی یلدنڭ ۱۵نچی آپریلنده. اول یلنی ایدلك ۲۱نچی آپریلده‌گنه بوز بتکان.

اوتکان ۱۹۱۰نچی یل قزان یاننده بوز ۲۵نچی مارتده قوزغالدی لکن بونسی برنچی مرتبه قوزغالووی‌غنه ایدی. ایکنچی قوزغالووی برنچی آپریلده، اوچنچیسی ۲نچی آپریلده، دورتنچی قوزغالووی ۳نچی آپریلده بولدی. دورتنچی آپریلده بوز آغا باشلاب ۷سینه قدر دوام ایتدی. هم ۱نچی آپریلده بوز ایله برگه کاشین پاراخودلرندن برسی نیزنیدن ترشدی. ۷نچی آپریلده ایدل بوزدن آرچلوب بتوب، شول کون رسمی ره‌وشده صوبولی آچلغان کونگه حساب ایتلدی.

۳٤ یل اچنده اورتا حساب ایله قاراغانده قزان یاننده بوزنڭ قوزغالووی برنچی آپریلده، ایدلنڭ بوزدن آرچلووی ۱۲نچی آپریلگه حساب ایتله‌در.

بویل یعنی ۱۹۱۱نچی یلده ایدلنڭ آچلوون ۱۳-۱۵نچی آپریللرده کوته‌رگه کیره‌ك.

گرچه برنچه کوندن بیرلی یلی کونلر بولسه‌ده، صوڭنڭ آرتووی بیك آز. صوڭغی کونلرده فقط بارتی ژیرشوك‌كه آرتوب کیله. صوڭنڭ بویل کوبمی آزمی، بولاچغن ئه‌یتو حاضردن بیك قیین. ۳٤ یل اچنده قزان یاننده صوڭنڭ ایڭ کوب بولغان یلی ۱۸۸۸نچی یلده ۱۵-۱۶نچی آپریلده بولغان (۱۸ آرشیندن آرتغراق). صوڭنڭ ایڭ آزیلی ۱۸۹۱نچی یلده ۲۲نچی آپریلده (۱۹ آرشین ۹ ژیرشوك).

۲۲نچی مارتده ایرته‌برله یاوغان یاغمور دن صوڭ قار آز قالغانغه کوره، بویل صو کوب بولور دیب ئه‌یتور حال یوق. کوب بولسه، اورتاچه بولور.

اداره‌دن جوابلر.

صامارده حسن مامین جنابلرینه: مقاله‌گزنی گازیته‌گه درج ایتو معقول کورلمه‌دی.

ع. قیومفغه: «امتحان آلدندن» حکایه‌سی درج ایدلمی.

قداش آولینڭ امامینڭ یاوچیلق قیلوب یوروب مسجد‌که بارا آلماوندن زارلانوب یازغان مکتوب باصلمی.

کون امامی عبدالقادر افندیگه: آلما آغاچلری قزانده‌غی هر بر باقچه چیلرده صاتلا.

امام ع. ا. افندیگه: امضا کزنی یاشرگاندن صوڭ دانوسچی ملاغه بیان نفرت ایتوو‌کزنڭ معناسی قالمی، شول سببدن مکتوبکز درج ایدلمه‌دی.

تصحیح: اوتکان نومیرده قواعد فقهیه حقنده اسملی مقاله‌ده ایکنچی باغانا ۲۵نچی یولده فقه دیگان سوزنی موافقه دیوب، دورتنچی باغانا ٤نچی یولده ۱۸٤نچی‌نی ۱۹۳نچی دیوب، بیشنچی باغانا ۳نچی یولده ۱٦٥نچی‌نی ۱۲٥نچی دیوب اوقورغه تیوش.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

قزانده بازار بهالری:

۲۸نچی مارتده

بغدای یالمه‌سی قویرق ایله ... ۶ صوم ۷۵ تین
اوری صغر یوتی ... ۱۵ » — »
بی صغر یوتی ... ۵ » — »
اوری باشماق یوتی ... ۱٤ » — »
ویستکه یابالغه ... ۳ » ۸۰ »
آبوبکه قوری یوتی ... ۲۲ » — »
بی آبوبکه یوتی ... ۱۰ » — »
الوی قوری یوتی ... ۱۶ » — »
الوی چی یوتی ... ۶ » — »
صارق تکه‌سی ... — » ۶۰ »
یری صارق روسکی ... ۱ » — »
چیرکاسکی صارق ... ۱ » ۲۰ »
تکه ... — » ۵۰ »
بال قوری یوتی ... ۱۰ » — »
ال قوری یوتی ... ۲۰ » ۲۲ »
وروصق ... ۱ » ۵۰ »
ق قویان ... — » ۲۳ »
روساك قویان ... — » ٤۰ »
بال قویان ... — » ۷ »
آق تین ... — » ۲۰ »
ازار ... ۱ » ۸۰ »
ولکی قزل ... ۱۰ » — »
ص ... ۱ » ۸۰ »
باشکه لادکه ... ٤ » — »
بونی طای ... ۳ » ۵۰ »
آق کومن ... — » ۶۰ »
اره کومن ... ۱ » ٤۰ »
وری ... ۵ » — »
ساب مایی یوتی ... ۶ » ۶۰ »
بی مای یوتی ... ۳ » ٤۰ »
رش اونی ... — » ۷۲ »
ویلنی صولی ... — » ٤۵ »
میرکانسکی صولی ... — » ٤۸ »
صارق ایتی یوتی ... ٤ » ۸۰ »
صغر ایتی یوتی ... ٤-٤۰ ۵ » ۲۰ »
وی مای یوتی ... ۸ » ٤۰ »
بیکر یوتی ... ۵ » ۶۰ »
ن ماماق ... — » ٤۰ »
بیری ماماق ... — » ۳۸ »
از بوی آری ... — » ۶ »
از بونی واق قاورسز ... — » ۱۰ »
آچی تیریسی ... — » ۱۸ »
ت تیریسی آری ... — » ۲۵ »
سو صابار ... — » ۱۱ »
مرفه‌مکی ... — » ۱۷ »

بلغار

همه نومیرلر ماسلنی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله، یار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر، خاتونلر ایرلر اوچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر.

نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زور زالده مروقت مسلمان، روس وترکیه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره سنده بولوب مروقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرلنه. بوفیتده هر تورلی مینیرالنی صولو قواصلر باردر. نومیرلر ۵۰ تیندن باشلاب ٤ ج صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اسقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ۷٤۸

حرمتلو مشتریلرمزنڭ توموروحیه‌لرینی اویناتو و نوم سمعه‌لرینی خوشلاندرو اوچون حصروی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در.

اورن ازلی!

روسچه هم تاتارچه بله طورغان بر مسلمه خانم کاسسیرشه‌لقغه یا که کیبتده طورورغه اورن ازلی. آدریس اداره‌ده.

تجربه‌لی اوچیتلنیتسا اورتامکتبلرنڭ توبه‌ن صنفلرینڭ پروگرامملری برینچه حاضرلی هم تکرار قیلدره. اوچیتللککه حاضرلی. هیچ ده اوقی بلمی طورغان کشیلرگه اصول شفاهیه ایله روس تلی اوقتا. قز خاتونلرنی ایولرینه باروب ده اوقتا. یامسکوی اورامده اسمولینسف ی رتنده اوچنچی نومیره فاتیرده آ. م. ژایدینوژا

شهر قزانده پچن بازارنده مسجد قارشوسنده یاڭا آچلدی

کله‌پوش تجارة خانه‌سی

دکانمزده شهر قزانڭ کوب یللر الوغ کیبتلرکه کله‌پوش اشلاوچی برنچی لیك برلن مشهور گرای خالیکوف تحت نظارتنده یاڭا فاسونده هرتورلی توسده هیچ کم رقابت ایته آلماسلق درجه‌ده اعلی لیونسکی قطیفه‌دن زاکاز و آصوبی زاکاز چیگولی هم چیگوسز زور و آصوبی زور کله‌پوشلر اشله‌نوب آرزان بها ایله صاتلمقده‌در.

هرتورلی زاکازلر قبول ایدلب مشتریلرمزنی ممنون ایته‌راوچون اجتهادنی صرف قیلاچقمز چیتدن صوراتوچیلرغه صومغه ۲۵ تین زاداتکه‌نی آلو برلن توقفسز قالغانونی نالوژ قیلوب ییبه‌ره‌در. سودامز فقط کله‌پوش برلن بولغانلقدن عزتلو مشتریلرمزنڭ راضی بولاچاقلرینه اشانامز.

احترام ایله احمد بیکشییف هم گرای خالیکوف.

آدریس: Казань, Сѣнная Торгово-Промышленное подворье. №. 18 Бикшееву.

کیسو هم تگو مکتبی زاخارووا - پاتانیخینانڭ

А. С. Захаровой-Потанихиной.

ۋوزنیسینسکی اورامنده پاؤلوؤ ایورتنده. ۋوزنیسینه‌ چیرکاوی یاننده. شاکرد قزلر قبول ایتله. مسلمان قزلری اوچون مسلمانچه سویلی بلوچیلر بار. اش ایرته ۸ دن ۳ که قدر. شونداوق خاتون قز کولمه‌کلری هم کیملری تگه‌گه قبول ایتله. نیچه یللردن بیرلی کامل مهارت ایله اش ایتله.

مسلمانچه یاخشی بله طورغان هم کوب یللر تجربه کورگان اوچیتل، روس تلندن درسلر بیره. بولاق بوینده «بیان‌الحق» اداره‌سی اوستنده ۱۱نچی نومیر فاتیرده ماکسیم آرخیپوویچ استیپانف

یاڭا اوقورغه باشلاغان مسلمانلرغه روس لساندن هم علم حسابدن درسلر بیرم. اوقتو اوچون قیمت آلمیم. نیچه یللردن بیرلی تجربه‌م بار. صاباچی پیرا اولسکده بارانوف یورطنده اوچیتل خومسکی.

۱۹۱۲ باصلوب چققاچ ۱ صوم ۵۰ تین	شرف‌الدین شهیداللین‌نڭ طارغاوای - پرامیشلینی	۱۹۱۲ حاضردن ۱ صوم ۲۵ تین

سوداگر کالینداری

۱۹۱۱نچی سنه اوچون باصلوب چقدی. صاطلمقده بهاسی ۱ صوم. پوچته ایله ۱ صوم ۱۲ تین. مراجعت قزانده «معارف» کتبخانه‌سینه. تفصیلات ۷۰۰ نومر «وقت»ده.

۱۹۱۲نچی سنه اوچون «سوداگر کالینداری» باصورغه حاضرلنمکده. روسیه، آزیه، سیبیریه، بخارا، خیوه و قطای ایچنده‌گی مسلمان سوداگرلرینڭ مکمل آدریسلرینی بو کالیندارغه بوش باصلور.

هر شهر هر قریه

ترقی پرور و ملتن سویگان یاشلردن خدمتلرین آیامای سوداگر گروه‌نومندلرنڭ آدریسلرینی یازوب کوندرمکلرینی «سوداگر» اداره‌سی رجا ایده‌در. آدریسلری درست و آچق، فیرمه اسمی روسچه هم تاتارچه یازلوب نی مان ایله سودا قیلدغی ذکر ایدلور (بقالیه، مانوفاکتوره، جون، جباغه، صیریه و اوزگه‌لر) بو صوڭغی‌لری یالغز تاتارچه یازلسه‌ده یاری. ممکن قدری پوچته و تیلیغراف آدریسی، تیلیفون نومری؛ جمعیتلرنڭ آدریسلری رئیسلرینڭ اسم و فامیلیه‌لری. قرائتخانه‌لر و ناظرلر، فابریك و زاوودلر راوچیلرینڭ حسابی. یللق اشله‌گان اشی و اوزگه‌لر. ماکلیر، کامیسیونیر و اوزگه سوداغه تعلقلی کشیلرنڭ آدریسلری. قریه و شهرلر یارلقانده قایو گوبیرنا اویاز و ۋولستلری روسچه هم تاتارچه یازلسون. ۱۹۱۲نچی سنه اوچون «سوداگر کالینداری» یاڭادن تیکشرولوب خبرلرینی یاکارتلوب و آرتدرولوب هم ۲ مرتبه زورایطلوب باصلور.

بهاسی حاضردن آلدچه‌ سن ییبه‌روب یازلوچیلرغه ۱ صوم ۲۵ تین هم پوچته خراجتی توله‌مسلر. باصلوب چققاچ بهاسی آرطدرولور ۱ صوم ۵۰ تین بولوب آلدروچیلر پوچته خراجتی توله‌رلر. نالوژ ایله حاضردن زاکاز قبول ایدلمس.

آدریس: Казань, Ш. Шагидуллину № 10.

۱۹۱۲نچی سنه «سوداگر کالینداری»نه هر نوع ریکلاملر-اعلانلر قبول ایدلوب آصوبی تاریف ایله باصلور. مراجعت اوچون آدریس: Казань, Ш. Шагидуллину № 10.

ایڭ یاڭی، پاتینتوۋاننی، ایکاناميچسکی نیفتیانوی دۋیگاتللر

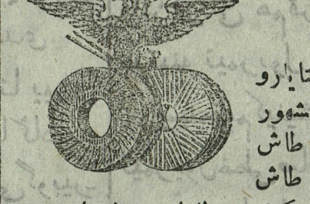

شۋیتسکی آکسیونیرن اوبشستوانڭ تگرمه‌ن، تاقتا یارو زاووودلری وغیریلر اوچون تورلی ماشینالر، ایڭ مشهور فرانسوز فابریگی «فرایا» وباشقه‌لرنڭ ضنعی تگرمه‌ن طاشلری، ایسکی یا که کتلگان طاشلرنی یامار اوچون ضنعی طاش قامری. بونلرنڭ هرقایوسی ایڭ توبه‌ن بها وغایت یکل شرطلر ایله فقط «اوسپیخ» تحنیچسکی کانتورنده‌غنه صاتلادر.

آدریس: Техническая контора „УСПѢХЪ“ въ Казани, Поперечно-Владимирская ул., рядомъ съ Забулачной аптекой.

موزیکانی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیفوللین قزانده

توزه‌تله‌در هر تورلی اوزی اوینی طورغان اویـن ماشینالری. گراممافون وباشقه اوین قوراللری. یاصالادر اوین قوراللری اوچون یاڭا کالیوصالر هم تورلی میخانیزملر. آدریس:

Казань, Евангелистовская ул., д. Исхака Мавликеева Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину.

شرقی قازلق کارخانه‌سی

Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ۵۰ تورلیه‌ب قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان ویشسه‌گان کاپچونی قارتلار یاۋروپا اصولنده حاضرلنمکده‌در. بیك چیستا و بیك اهمیت بیرلوب حفظ صحت‌که موافق روشده حاضرله‌ندگنده آلوچیلرمزنڭ ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هر تورلی زاکازلر قبول ایته‌مز هم چیتدن صوراوچیلارغه صومغه ۲۵ تین زاداتکه ییبه‌رگانلرگه نالوژ قیلوب ده بیارله‌در. تـه گان کشلرگه پریسکورانت بوش یبارله‌در.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

شعبه‌سی اوسیه‌ده ۋولسکی هم صامالیوت پریستنلری آراسنده.

فیرمه‌مز ۱۹۰۹ سنه قزان وستاوکه سنده زور آلتون میدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در:

چرکنبیل هم بفه‌ك ایله چیگلب اشله‌نگان اعلا طاقیه هر تورلی کله‌پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله‌پوش قالفاقلرده اشله‌ب بیرورگه زاکاز قبول ایته‌مز.

صومینه ۲۵ تین زاداتکه ییبه‌رگان مشتریلرمزگه هر طرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوب هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

سوداگرلمزنڭ باشلانووی ۱۸۶۸ سنه‌ده. تیلیفون نومری ۷۷۱.

عین‌الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخوینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینه‌مز:

پچن بازارنده مسجد آستنده یارمینکه لرده.

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوز کیبتمزده ۱۲نچی و ۱٤نچی نومرلرده. ارتده‌گی ستینق ره‌تده. بوگلمه، مبغزه‌له، بری، اوق، استرلی طاماق، به‌یه‌ی، سمبر، چاللی وغیرلرده.

آدریس: Казань, Главный Складъ : Гайнутдину Сабитову.

---

۷ یولدز کتبخانه‌سی

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۱۷ (استفتاح) ترکی تلده منتظم صرف عربی کتابیدر. بهاسی (۵۰) تییندر.

۱۸) (استکمال) ترکی تلده منتظم نحو عربی کتابیدر. بو کتابده قواعد نحویه یاۋروپا لسانلرینڭ نحو قاعده‌لری سیستیمده منتظم صورتده ترتیب ایدلمشدر بهاسی (۵۰) تییندر.

۱۹) (قوانین نحویه) مدرسه‌لرنڭ ۲ نچی صنف شاکردلری اوچون تألیف قیلنمش نحو کتابیدر. بو کتابده نحو قاعده‌لری اسلوب جدید اوزره عربچه بیك سهل عباره ایله بیان قیلنمشدر. بهاسی (۳۰) تییندر.

۸ یولدز کتبخانه‌سی.

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۲۲) (مصورك الفبا) مکتب بالالری اوچون قترغی کاغدگه باصلمش زور زور حرفلردن عبارتدر. بو حرفلرنی تزو ایله هر تورلی سوزنی یازوب کورسه‌تمك ممکندر. بو حرفلر ایله تورلی سوزلر تزوب یازا یازا بالالرنڭ قرائت، کتابت واملاغه ملکه‌لری آرتادر ... بهاسی (۲۰) تییندر.

بو کتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

یولدز کتبخانه‌سی

«یولدز» کتبخانه‌سی طرفندن اوشبو کتابلر نشر قیلنمشدر:

۲۰) (میزان الافکار) عربی العباره منطق جدید کتابیدر. بو کتابده علم منطق قاعده‌لری یاۋروپا دارالفنونلرینڭ فلسفه شعبه‌لرنده تدریس قیلنه‌ترغان ترتیب و اصطلاحات اوزره بیك یڭی اسلوب ایله بیان قیلنمشدر. قواعد جدیدهٔ منطقیه‌دن ماعدا علم روح وعام مباحثه‌نڭ مهم مسئله‌لرینی وفنون ومعارفنڭ تقسیماتینی شامل (۲۰۸) صحیفه‌لك بر کتابدر. بهاسی (۵۰) تییندر.

(۲۱) (ترجمان روسی) تدریجی وعملی طریق اوزره روسچه سویله شورگه وروس کتابلرینی مطالعه قیلورغه اویره‌تمك اوچون سکالة روسیه مجموعه‌سیدر. بهاسی ۲۵ تییندر.

بو کتابلر اوچون یولدز اداره‌سینه توگل، قزان کتابچیلرینه مراجعت ایتمه‌لی.

Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ مطبعهٔ کریمیه قزان. Электро-Лито Типографіи Словолитня Т. Д. "Бр. Каримовых" Казань